

Sygn. akt III AUa 2555/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Irena Goik (spr.)
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSA Marek Procek
Protokolant	Beata Gandyk

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania A. W. (A. W.), S. F. (S. F.), B. U. (B. U.), C. G. (C. G.), G. G. (G. G.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

przy udziale zainteresowanych: K. I. oraz R. I.

o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach z dnia 29 sierpnia 2011r. sygn. akt X U 329/11

oddala apelację.

/-/ SSA M.Procek /-/ SSA I.Goik /-/ SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2555/11

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 12 stycznia 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił zaewidencjonowania na koncie osoby ubezpieczonej pani A. W. danych o podstawie wymiaru składek i składkach na ubezpieczenia emerytalne za miesiące wrzesień 2007 do styczeń 2010, pani B. U. danych o podstawie wymiaru składek i składkach na ubezpieczenia emerytalne za miesiące wrzesień 2007- kwiecień 2008, pani S. F. danych o podstawie wymiaru składek i składkach na ubezpieczenia emerytalne za miesiące wrzesień 2007- wrzesień 2008 z tytułu zatrudnienia u płatnika składek: (...) S.C. z siedzibą w K.

Uzasadniając zajęte w niniejszej sprawie stanowisko organ rentowy powołał się na okoliczność, iż nie znalazł podstaw prawnych do ustalenia podstawy wymiaru składek za miesiące 09/2007 do 04/2008 a zgodnie z art. 40 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku Nr 205 poz. 1585 ze zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych może odmówić zaewidencjonowania na koncie ubezpieczonego nieopłaconej składki na ubezpieczenie emerytalne w przypadku ubezpieczonych nie będących płatnikami składek w sytuacji, gdy pomimo wyczerpania wszystkich dostępnych możliwości nie dokona ustaleń umożliwiających określenie podstawy wymiaru składek za dane miesiące, a ubezpieczony wnioskował o wydanie decyzji.

Decyzją z dnia 3 grudnia 2010 roku organ rentowy stwierdził, że ubezpieczona C. G. z tytułu zatrudnienia w ramach umowy o pracę u płatnika (...) Spółka Cywilna podlega od dnia 16 stycznia 2006 roku do dnia 7 czerwca 2010 roku obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym- emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu.

Decyzją z dnia 10 stycznia 2011 roku organ rentowy stwierdził, że ubezpieczona G. G. z tytułu zatrudnienia w ramach umowy o pracę u płatnika (...) Spółka Cywilna podlega od dnia 16 stycznia 2006 roku do dnia 31 sierpnia 2007 roku obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym - emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu.

Od wskazanych decyzji odwołania wniosły ubezpieczone domagając się zaewidencjonowania podstawy wymiaru składek na ich kontach emerytalnych za okresy zatrudnienia w (...) Spółka Cywilna.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonych decyzjach, wnosząc jednocześnie o oddalenie odwołań ubezpieczonych A. W., B. U., S. F. i G. G. oraz o odrzucenie odwołania ubezpieczonej C. G. z uwagi na niedochowanie terminu do złożenia odwołania.

Wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2011 roku sygn. akt XU 329/11 Sąd Okręgowy - Sąd Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach X Wydział Ubezpieczeń Społecznych w pkt 1 zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe ubezpieczonej A. W. wynosiła w okresie od 1 września 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku - 936 zł, od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku - 1.126 zł, od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku - 1.276 zł oraz za styczeń 2010 roku -1.317 zł, w pkt 2 zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe ubezpieczonej B. U. wynosiła w okresie od 1 września 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku - 936 zł, od 1 stycznia 2008 roku do 31 marca 2008 roku - 1.126 zł, w pkt 3 zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe ubezpieczonej S. F. wynosiła w okresie od 1 września 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku - 936 zł, od 1 stycznia 2008 roku do 30 września 2008 roku - 1.126 zł, w pkt 4 odrzucił odwołania ubezpieczonych G. G. i C. G..

Sąd I instancji ustalił, że ubezpieczona A. W. w okresie od dnia 16 stycznia 2006 roku do dnia 8 stycznia 2010 roku była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółka Cywilna K. I. i R. I..

Z dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń wynika i ta okoliczność, iż w wymienionej firmie w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od dnia 16 stycznia 2006 roku do dnia 4 kwietnia 2008 roku zatrudniona była B. U., w okresie od dnia 19 lipca 2004 roku do dnia 30 września 2008 roku S. F.. Jak nadto ustalono, w okresie od dnia 16 stycznia 2006 roku do dnia 31 sierpnia 2007 roku w wymienionej firmie w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudniona była ubezpieczona G. G. oraz od dnia 16 stycznia 2006 roku do dnia 7 czerwca 2010 roku C. G.. Sąd pierwszej instancji ustalił również, iż pracodawca wymienionych, jako płatnik składek, nie przekazywał imiennych raportów miesięcznych za ubezpieczone, nie rozliczał i nie opłacał należnych składek od wynagrodzeń począwszy od należności za wrzesień 2007 rok.

W oparciu o zeznania ubezpieczonych A. W., B. U., G. G., C. G., i S. F. Sąd Okręgowy ustalił, że wykonywały one pracę na podstawie stosunku pracy w okresach stwierdzonych w świadectwach pracy i w decyzjach organu rentowego. Wynagrodzenia ubezpieczonych wynosiły najniższą krajową – otrzymywały je w gotówce wypłacane w kasie. Ubezpieczone rozwiązały umowy o pracę ze skutkiem natychmiastowym gdy dowiedziały się, że nie są odprowadzane składki na ubezpieczenie społeczne. Pracodawca tłumaczył im, iż składki odprowadza, ale ZUS tego nie potwierdza ze względu na bałagan w dokumentacji.

W oparciu o dokonane ustalenia Sąd pierwszej instancji uznał, że odwołania ubezpieczonych A. W., B. U. i S. F. zasługują na uwzględnienie.

Za nietrafną uznał Sąd I instancji argumentację organu rentowego opartą o art. 40 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, bowiem przepis ten stanowi, że Zakład może odmówić zaewidencjonowania na koncie ubezpieczonego nieopłaconej należnej składki na ubezpieczenie emerytalne w przypadku ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, a zaewidencjonowaną anulować w razie współdziałania ubezpieczonego z płatnikiem składek w celu uniknięcia obowiązku opłacania składek. Sąd Okręgowy argumentował, iż regulacja ta ma na celu prawidłową realizację interesu ogółu ubezpieczonych ale nie obliguje organu rentowego do odmowy zaewidencjonowania na koncie ubezpieczonego składki należnej a nieopłaconej, bądź jeżeli została zaewidencjonowana, anulować taki wpis, jeśli uprzednio po przeprowadzeniu czynności kontrolnych stwierdzi, że ubezpieczony współdziałał z płatnikiem w celu uniknięcia obowiązku opłacania składek.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie dowiódł aby ubezpieczone współdziałały z płatnikiem składek w celu uniknięcia obowiązku opłacania składek. Stąd też zdaniem Sądu Okręgowego brak podstaw do odmowy zaewidencjonowania należnych składek w oparciu o regulację art. 40 ust. 8 ustawy systemowej.

Sąd pierwszej instancji uznał, że przedłożone przez ubezpieczone dokumenty potwierdzające ich okresy zatrudnienia w (...) Spółka Cywilna K. I., R. I. w zestawieniu z ich wyjaśnieniami i niekwestionowanym przez strony faktem zatrudnienia ubezpieczonych w spornym okresie na podstawie umów o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, pozwalają na stwierdzenie, że otrzymywały one w okresach od września 2007 roku wynagrodzenie w kwocie odpowiadającej kwocie wynagrodzenia minimalnego pracowniczego.

W ocenie Sądu Okręgowego, tym samym decyzje z dnia 12 stycznia 2011 roku nie mogą zostać uznane za prawidłowe. Sąd argumentował przy tym, iż w żadnym wypadku zaniedbania płatnika-pracodawcy skarżących w zakresie prawidłowego sporządzenia dokumentacji płacowej i rozliczeniowej z organem rentowym nie mogą rodzić negatywnych skutków dla ubezpieczonych w przypadku przysługiwania mu i wypłaty wynagrodzenia za pracę.

Sąd odrzucił odwołanie C. G. i G. G..

Mając powyższe na uwadze Sąd pierwszej instancji orzekł jak w sentencji.

Apelację od wskazanego wyroku wniósł organ rentowy zaskarżając powyższy wyrok w pkt 1-3,5 zarzucając:

- naruszenie przepisów prawa procesowego a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, a przez to błędną jego ocenę prowadzącą do przyjęcia, że podstawy wymiaru składek na

ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe ubezpieczonych odpowiadały kwocie minimalnego wynagrodzenia pracowniczego,

- art. 224 § 1 k.p.c. poprzez zamknięcie rozprawy i wyrokowanie pomimo nie wyjaśnienia istotnych dla sprawy okoliczności

Wskazując na powyższe podstawy apelacji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego organ rentowy podniósł, iż czyniąc ustalenia w sprawie w zakresie podstawy wymiaru składek Sąd Okręgowy oparł się na wyjaśnieniach ubezpieczonych bezpośrednio zainteresowanych wynikiem postępowania. Nadto skarżący wskazywał, iż uznano za miarodajne przedłożone przez ubezpieczone umowy o pracę określające wymiar czasu pracy. Podniesiono, iż zgodnie ze złożoną za odwołujące dokumentacją ubezpieczeniową (ZUS RCA), były one zatrudnione (ubezpieczona A. W. i B. U. od lutego 2007, natomiast pani S. F. od marca 2007 roku) w wymiarze 1/2 etatu. Skarżący argumentował, iż tych rozbieżności Sąd Okręgowy nie wyjaśnił, nie podjął próby pozyskania od zainteresowanego dokumentacji dotyczącej ubezpieczonych w szczególności listy płac lub innej dokumentacji potwierdzającej dochody. Zdaniem apelującego usprawiedliwione jest zatem stwierdzenie, że materiał sprawy przyjęty jako podstawa orzekania przez Sąd Okręgowy nie daje wystarczającego uzasadnienia dla prezentowanych przez Sąd Okręgowy stanowczych twierdzeń w zakresie podstawy wymiaru składek ubezpieczonych.

W odpowiedzi na apelację W. A. wniosła o jej oddalenie.

W odpowiedzi na apelację B. U. wniosła o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie, a co za tym idzie podlega oddaleniu.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach zaskarżony wyrok z dnia 29 sierpnia 2011 roku sygn. akt XU 329/11 odpowiada prawu.

Stwierdzić bowiem należy, iż Sąd Okręgowy nie naruszył przepisów prawa ani postępowania w tym art. 233 § 1 k.p.c. i 224 § 1 k.p.c., zaś poczynione przez niego ustalenia faktyczne Sąd Odwoławczy podziela i przyjmuje za swoje.

Spór w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia czy prawidłowo organ rentowy w zaskarżonych decyzjach z dnia 12 stycznia 2011 roku zastosował w stosunku do ubezpieczonych A. W., B. U. i S. F. art. 40 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity. Dz. U. z 2009 roku Nr 205 poz. 1585).

Zgodnie z art. 40 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity. Dz. U. z 2009 roku Nr 205 poz. 1585) organ rentowy może odmówić zaewidencjonowania na koncie ubezpieczonego nieopłaconej składki na ubezpieczenie emerytalne w przypadku ubezpieczonych nie będących płatnikami składek w sytuacji, gdy pomimo wyczerpania wszystkich dostępnych możliwości nie dokonano ustaleń umożliwiających określenie podstawy wymiaru składek za dany miesiąc a ubezpieczony wnioskował o wydanie decyzji.

Podkreślić należy, iż przepis ten ma zastosowanie jedynie w sytuacji, gdy zostanie wykazane, że ubezpieczony współdziałał z płatnikiem składek w celu uniknięcia obowiązku opłacania składek, na co słusznie zwrócił uwagę Sąd Okręgowy.

W niniejszej sprawie taki zarzut nie ma uzasadnienia.

Ubezpieczone A. W., B. U. S. F. zostały zatrudnione na podstawie umów o pracę, potwierdzone zostało to świadectwami pracy i ich zeznaniami.

Również zdaniem Sądu te dokumenty wraz z zeznaniami stanowią mocną podstawę dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń.

Wbrew twierdzeniom organu rentowego nie został również naruszony art. 224 § 1 k.p.c. albowiem w oparciu o wskazane dowody wyjaśniono istotne dla sprawy okoliczności. Trudno bowiem podważać zeznania ubezpieczonej A. W. (k. 16 akt sądowych), B. U. (k. 16 akt sądowych), S. F. (k. 16 akt sądowych), w sytuacji gdy znajdują one oparcie w umowach o pracę i świadectwach pracy.

Również prawidłowo jest przez Sąd Okręgowy ustalone, że ubezpieczone otrzymywały wynagrodzenie, które wynosiło najniższą krajową.

Należy uznać, że podnoszone przez organ rentowy argumenty stanowią li tylko polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu pierwszej instancji i jako takie nie zasługują na uwzględnienie.

Dokumentacja płatnika składek niezgodna z treścią świadectwa pracy i umowami o pracę świadczy o braku solidności pracodawcy w stosunku do ubezpieczonych i nie może stanowić podstawy podnoszonych przez organ rentowy zarzutów.

Mając na uwadze art. 385 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.

/-/ SSA M.Procek /-/ SSA I.Goik /-/ SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia